

Інформація щодо стану атмосферного повітря в місті Харкові за 2025 рік

На стан забруднення атмосферного повітря впливає господарська діяльність людини – викиди забруднюючих речовин зі стаціонарних джерел промислових підприємств та викиди від автомобільного транспорту.

Концентрація забруднюючих речовин в атмосферному повітрі залежить від загального обсягу викидів забруднюючих речовин, місцезнаходження та висоти джерел забруднення, рельєфу місцевості, метеорологічних умов.

Крім того, регулярні обстріли міста спричиняють критичне забруднення повітря токсичними речовинами (чадний газ, оксиди азоту/сірки, формальдегід), дрібнодисперсним пилом та важкими металами від вибухів.

На теперішній час на території міста моніторинг якості атмосферного повітря здійснює Харківський регіональний центр з гідрометеорології та ДУ «Харківський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я».

За інформацією Харківського регіонального центру з гідрометеорології (далі – Центр з гідрометеорології), Центр з гідрометеорології проводить спостереження за забрудненням атмосферного повітря міста Харків на 10 стаціонарних пунктах спостереження (далі – ПСЗ), обладнаних комплектними лабораторіями «ПОСТ-1» та «ПОСТ-2».

Проведення спостережень за забрудненням повітряного басейну міста здійснюється шляхом відбору проб атмосферного повітря за стандартними програмами на постах спостережень, розташованих в зонах проживання населення, зонах промислових підприємств та автомагістралях.

Спостереження проводяться щоденно, крім неділі. В 2025 році відібрано та проаналізовано в 2025 році 48 681 проба повітря на 20 забруднюючих інгредієнтів.

Для оцінки якості атмосферного повітря в населених пунктах використовується індекс забруднення атмосфери (далі – ІЗА), який враховує ступінь забруднення атмосферного повітря по п'яти пріоритетним забруднюючим домішкам. ІЗА визначається в умовних одиницях.

Індекс забруднення атмосфери міста в 2025 році дорівнював 2,46.

Інформація щодо забруднення атмосферного повітря по районах міста

№ ПСЗ	Адреса	ІЗА
№ 13	вул. Пащенківська, 4	2,99
№ 18	просп. Байрона, 3	2,52
№ 9	вул. Двадцять Третього Серпня, 34	2,51
№ 17	ріг вул. Дерев'янка та Харківського шосе	2,48
№ 16	вул. Холодногірська, 4	2,36
№ 11	пров. Театральний, 6	2,02
№ 12	вул. Гвардійців-Широнінців, 44 В	1,99
№ 24	вул. Академіка Павлова, 46	1,91
№ 19	Салтівське шосе, 120	1,71
№ 21	вул. Врубеля, 53	1,71

ПИЛ. Спостереження за вмістом пилу в атмосферному повітрі міста проводяться на всіх ПСЗ. Індекс забруднення атмосферного повітря по місту склав 0,35. Середня концентрація пилу в цілому по місту становила 0,05 мг/м³ (середньодобова гранично допустима концентрація складає 0,15 мг/м³).

Інформація щодо вмісту в атмосферному повітрі пилу по районах міста

№ ПСЗ	Адреса	ІЗА	Середня концентрація (мг/м ³)
№ 13	вул. Пащенківська, 4	0,96	0,14
№ 16	вул. Холодногірська, 4	0,34	0,05
№ 9	вул. Двадцять Третього Серпня, 34	0,33	0,05
№ 18	просп. Байрона, 3	0,28	0,04
№ 21	вул. Врубеля, 53	0,28	0,04
№ 17	ріг вул. Дерев'янка та Харківського шосе	0,27	0,04
№ 12	вул. Гвардійців-Широнінців, 44 В	0,23	0,03
№ 11	пров. Театральний, 6	0,23	0,03
№ 19	Салтівське шосе, 120	0,23	0,03
№ 24	вул. Академіка Павлова, 46	0,21	0,03

ДІОКСИД АЗОТУ. Спостереження за вмістом діоксиду азоту в атмосферному повітрі міста проводяться на 10 ПСЗ.

ІЗА діоксидом азоту в цілому по місту становив 0,7. Середня концентрація діоксиду азоту в цілому по місту 0,03 мг/м³, що нижче середньодобової гранично допустимої концентрації 0,04 мг/м³.

Інформація щодо вмісту в атмосферному повітрі діоксиду азоту по районах міста

№ ПСЗ	Адреса	ІЗА	Середня концентрація (мг/м ³)
№ 18	просп. Байрона, 3	0,90	0,04
№ 17	ріг вул. Дерев'янка та Харківського шосе	0,85	0,03
№ 9	вул. Двадцять Третього Серпня, 34	0,75	0,03
№ 13	вул. Пащенківська, 4	0,75	0,03
№ 11	пров. Театральний, 6	0,68	0,03
№ 12	вул. Гвардійців-Широнінців, 44 В	0,67	0,03
№ 21	вул. Врубеля, 53	0,66	0,03
№ 19	Салтівське шосе, 120	0,60	0,02
№ 16	вул. Холодногірська, 4	0,58	0,02
№ 24	вул. Академіка Павлова, 46	0,57	0,02

ОКСИД ВУГЛЕЦЮ. Спостереження за вмістом оксиду вуглецю в атмосферному повітрі міста проводяться на всіх ПСЗ. ІЗА оксидом вуглецю міста склала 0,42, середня концентрація по місту становила 1,1 мг/м³ (середньодобова гранично допустима концентрація складає 3 мг/м³).

*Інформація щодо вмісту в атмосферному повітрі оксиду вуглецю
по районах міста*

№ ПСЗ	Адреса	ІЗА	Середня концентрація (мг/м ³)
№ 18	просп. Байрона, 3	0,49	1,4
№ 13	вул. Пашенківська, 4	0,44	1,2
№ 11	пров. Театральний, 6	0,43	1,2
№ 21	вул. Врубеля, 53	0,43	1,2
№ 16	вул. Холодногірська, 4	0,42	1,1
№ 19	Салтівське шосе, 120	0,41	1,1
№ 24	вул. Академіка Павлова, 46	0,40	1,1
№ 17	ріг вул. Дерев'янка та Харківського шосе	0,38	1,0
№ 9	вул. Двадцять Третього Серпня, 34	0,38	1,0
№ 12	вул. Гвардійців-Широнінців, 44 В	0,36	1,0

ФЕНОЛ. Спостереження за вмістом фенолу в атмосферному повітрі міста проводяться на 3 ПСЗ.

ІЗА у місті фенолом 0,51, середня концентрація фенолу в трьох районах міста становила 0,002 мг/м³, середньодобова гранично допустима концентрація складає 0,003 мг/м³.

Інформація щодо вмісту в атмосферному повітрі фенолу по місту

№ ПСЗ	Адреса	ІЗА	Середня концентрація (мг/м ³)
№ 13	вул. Пашенківська, 4	0,51	0,002
№ 16	вул. Холодногірська, 4	0,50	0,002
№ 9	вул. Двадцять Третього Серпня, 34	0,49	0,002

ФОРМАЛЬДЕГІД. Спостереження за вмістом формальдегіду в атмосферному повітрі міста проводяться на 7 ПСЗ. ІЗА формальдегідом міста 0,48, середня концентрація в цілому по місту становила 0,002 мг/м³ (середньодобова гранично допустима концентрація складає 0,003 мг/м³).

*Інформація щодо вмісту в атмосферному повітрі формальдегіду
по районах міста*

№ ПСЗ	Адреса	ІЗА	Середня концентрація (мг/м ³)
№ 17	ріг вул. Дерев'янка та Харківського шосе	0,63	0,002
№ 9	вул. Двадцять Третього Серпня, 34	0,56	0,002
№ 16	вул. Холодногірська, 4	0,52	0,002
№ 18	просп. Байрона, 3	0,51	0,002
№ 11	пров. Театральний, 6	0,45	0,002
№ 12	вул. Гвардійців-Широнінців, 44 В	0,41	0,002
№ 24	вул. Академіка Павлова, 46	0,39	0,001

ВАЖКІ МЕТАЛИ. Спостереження за вмістом важких металів в атмосферному повітрі міста проводяться в районі «Сокольників» (ПСЗ № 17, ріг вул. Дерев'янка та Харківського шосе), район «Салтівки» (ПСЗ № 19, Салтівське шосе, 120) та «Центральному районі» (ПСЗ № 11, пров. Театральний, 6).

Вміст всіх перелічених металів в межах відповідних гранично допустимих концентрацій.

Також лабораторією Харківського регіонального центру з гідрометеорології проводились спостереження за забрудненням атмосферного повітря міста діоксидом сірки, аміаком, сірководнем, оксидом азоту, розчинними сульфатами. Концентрації всіх вище перелічених шкідливих домішок в межах відповідних гранично допустимих норм.

За інформацією ДУ «Харківський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я» лабораторні дослідження атмосферного повітря проводились на наступні шкідливі речовини: пил неорганічний, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту, оксид азоту, формальдегід, свинець, кадмій, нікель.

Протягом 2025 року здійснено 3 144 дослідження проб атмосферного повітря, відібраних в місцях проживання та відпочинку населення (в зоні впливу викидів автотранспорту на територію житлової забудови, Сад «ім. Т.Г. Шевченка», в зоні впливу викидів ТОВ «Коксовий завод «Новомет» та ТОВ «Новотерм», в контрольній точці по вул. Северина Потоцького, 3.

Перевищення гранично-допустимих концентрацій (далі – ГДК) вмісту шкідливих речовин в атмосферному повітрі виявлено в 96 досліджених пробах (3,05% при 2,74% в 2024 році).

З 12 точок є характерні 6 контрольних точок, де постійно реєструються перевищення ГДК в атмосферному повітрі по вуглецю оксиду, пилу неорганічному та формальдегіду (транспортні магістралі з постійним автомобільним рухом):

- ріг Полтавського Шляху – вул. Холодногірської;
- ріг вул. Молочної – просп. Аерокосмічного;
- ріг вул. Отакара Яроша – просп. Науки;
- ріг просп. Аерокосмічного – просп. Байрона;
- ріг Клочківського узвозу – вул. Клочківській
- ріг Гімназійної набережної – просп. Аерокосмічного.